

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen (Energia ja maisemat) osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta / luonnos

Maakuntahallitus 19.06.2023 § 87
7/15.01.02/2022

Valmistelija

aluesuunnitteluasiantuntija, p. 040 658 5723, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavansisältöisen lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (luonnos):

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnosta selkeänä ja kattavana suunnitelmana, josta käy hyvin esille kaavan sisältö ja tavoitteet, aikataulu sekä kaavan osallistumisen, yhteistyön ja vuorovaikutuksen menetelmät.

Etelä-Savon maakuntaliitto on käynnistänyt 3. vaihemaakuntakaavan laadinnan. Etelä-Savon maakuntaliitto pitää hyvänä mahdollisuutena sovittaa yhteen ylimaakunnallisia alueidenkäyttötarpeita erityisesti maakuntarajan läheisyydessä liittyviin ratkaisuihin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pyytää lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksesta. Kaavapäivitys koskee koko Pohjois-Karjalan maakunnan aluetta. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa käsitellään maakunnan sähkönsiirtoverkostoa, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema-alueita ja pohjavesialueita. Näiden lisäksi vaihemaakuntakaavassa harkitaan muutamien muidenkin teemojen käsittelyä, joista esillä ovat olleet mineraalipotentialiset alueet sekä yhtenäiset metsäpeitteiset alueet.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle.

Tärkeimpänä yksittäisenä sähkönsiirron ratkaistavana kysymyksenä on 400kV suurjännitelinjan (Vaaralinja) ohjeellisen sijainnin määrittäminen maakuntakaavaan Kainuun ja Kontiolahden Jaamankankaan sähköaseman välillä. Lisäksi tarkastellaan uudelleen 110 kV yhteystarve Kiteen Puhoksen ja Karjalan tasavallan Lahdenpohjan välillä. Maakuntakaavatyö selvityksineen tulee tarkentamaan sähkönsiirron kokonais kuvaa ja tulevaisuuden tarpeita.

Tuulivoiman ja aluevalvontajärjestelmien yhteensovittaminen on ollut hyvin haasteellista koko Itä-Suomessa, joka on tarkoittanut, että valtatie 5 itäpuolella Suomessa tuotetaan alle 4 % Suomen tuulivoimasta, ja Pohjois-Karjalassa ei lainkaan.

Selvitysmies Arto Rädyn tekemä selvitys "Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen tehostaminen" julkaistiin 15.3.2023, ja se toi uutta näkemystä, jonka mukaan Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen tehostamiseen olisi mahdollista löytää ratkaisuja.

Tuulivoiman rinnalla tavoitteena on myös käsitellä Pohjois-Karjalan aurinkoenergian tuotannon mahdollisuuksia, ja niiden maankäytöllisiä kysymyksiä. Maakunnassa on vireillä tällä hetkellä useita isomman kokoluokan (50-150 hehtaaria) aurinkoenergiapuistojen investointisuunnitelmia. Aurinkoenergiainvestointeja halutaan maakuntaan vahvasti samaan aikaan kun tuulivoimainvestointeja ei ole pystytty saamaan. Myös ison kokoluokan aurinkovoimapuistojen sijoittumisen osalta tarvitaan yhteensovittamista eri maankäyttömuotojen kesken.

Pohjois-Karjalassa on valmisteilla myös Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, joka on parhaillaan ehdotusvaiheessa ja lausunnoilla. Kaavatyö käynnistyi, kun Heinäveden kunta liittyi Pohjois-Karjalan maakuntaan vuoden 2021 alussa Etelä-Savon maakunnasta. Kyseessä on pelkästään Heinäveden kunnan aluetta koskettava maakuntakaava, jossa käsittelyssä ovat kaikki keskeiset vähintään seudullisesti ja maakunnallisesti tärkeät maankäytön kysymykset. Tavoitteena on, että Heinäveden osa-aluemaakuntakaava olisi maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä loppuvuodesta 2023.

Etelä-Savon maakuntaliitto on käynnistänyt 3. vaihemaakuntakaavan laadinnan. Maakuntien suunnittelussa on useita yhteisiä teemoja, mm. energiahuolto, erityisesti tuulivoima ja aurinkovoima, maisema-alueiden päivitys. Lisäksi Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavassa käsitellään liikenteseen ja luonnonympäristöön liittyviä teemoja.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2. vaiheen osallitus- ja arviointisuunnitelmaan voi tutustua oheisen linkin kautta: [Maakuntakaava-2040-2.-vaihe OAS Luonnos 22.5.2023.pdf \(pohjois-karjala.fi\)](#)